

OBECNÁ JAZYKOVĚDA

☺	Obecná jazykověda	☺	Obecná lingvistika	☺	Obecný jazykozpyt	☺			
	☺	General linguistics	☺	Linguistique générale	☺				
☺	Algemeine Sprachwissenschaft	☺	Algemeen Spraakwetenschap	☺					
☺	Generell Språkvetenskap	☺	Algemene taalwetenschap	☺	Allmän språkvetenskap	☺			
☺	Algemeine taalkunde	☺	Teangeolaíocht	☺					
☺	Linguistica generale	☺	Lingüística general	☺	Lingvističa	☺			
☺	Hizkuntzalaritza	☺	Обща лингвистика	☺	Lingwistyka ogólna	☺			
	☺	Językoznawstwo ogólne	☺	Rěčespyt	☺				
☺	Общее языкознание	☺	Jezikoslovlje	☺	Общо езикознание	☺			
☺	Обшта лингвистика	☺	Valodniecība	☺	Kalbotyra	☺	Keeleteadus		
☺	☺	Мовознаўства	☺	Nyelvészet	☺	Gjuhësia	☺	☺	Dil bilimi
	☺	Γενική γλωσσογνωσία	☺	Γενική γλωσσολογία	☺				

Tematické okruhy přednášek a seminářů:

1. Obecná lingvistika: pojetí, předmět, význam a aplikace.
2. Vývoj lingvistického bádání – historické aspekty.
3. Funkce jazyka I.
4. Funkce jazyka II.
5. Lingvistická sémiotika – teorie jazykového znaku.
6. Druhy znaků a jejich klasifikace.
7. Struktura jazyka. Jazykové roviny a jejich jednotky.
8. Glotogeneze (vznik jazyka z hlediska prahistorického).
9. Filogeneze jazyka.
10. Klasifikace jazyků – genealogická klasifikace.
11. Jazyková typologie a typologická klasifikace jazyků.
12. Obecnělingvistické směry 20. a 21. století: vývoj strukturalistických škol. (také průběžně)
13. Osobnosti světové lingvistiky, jejich dílo a přínosy (F. de Saussure, L. Hjelmslev, R. Jakobson aj.). (také průběžně)
14. Pražský lingvistický kroužek a jeho světový rozměr (V. Mathesius, N. Trubeckoj, R. Jakobson, B. Trnka, B. Havránek, J. Mukařovský, V. Skalička). (také průběžně)

Požadavky ke zkoušce:

1. Aktivní účast na přednáškách a seminářích.
2. Přednesení 10 -15 minutové prezentace, zpracované na základě uvedené primární literatury na konkrétní téma.
3. Zkouška se skládá z písemné části (test) a ústní části, boduje se také aktivita a vlastní prezentace na seminářích.

Základní literatura:

Čermák, František. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Karolinum, 2011 (též 2002, 2004)
nebo Praha: Pražská imaginace, 1997

Černý, Jiří. *Dějiny lingvistiky*. Olomouc: Votobia, 1996, 2003

(Černý, Jiří. *Malé dějiny lingvistiky*. Praha: Portál, 2005)

Erchart, Adolf. *Indoevropské jazyky*. Praha: Academia, 1982

Palek, Bohumil. *Základy obecné jazykovědy*. Praha: SPN, 1989

de Saussure, Ferdinand. *Kurs obecné lingvistiky*. Praha: Odeon, 1989¹; Praha: Academia, 1996²

Rozšiřující literatura:

1. Slovníky lingvistických termínů a pojmů:

Čermák, František. *Jazyk a jazykověda*. Praha: Karolinum, 2002, 2004, 2011 (Slovníky lingvistických termínů, osob a jazyků světa, s. 257-365)

Lotko, E. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. Olomouc: Nákl. Univerzity Palackého v Olomouci, 1999

Nový encyklopedický slovník češtiny. Brno: Masarykova univerzita, 2012-2018. Dostupné na WWW: <https://www.czechency.org>

Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J., eds. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002

Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J., eds. *Nový encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2017

Vachek, Josef. *Lingvistický slovník Pražské školy*. Praha: Karolinum, 2005

Encyklopedie lingvistiky. (Portál Encyklopedie lingvistiky). Olomouc: UP, 2014-
<http://oltk.upol.cz/encyklopedie/index.php5/Obsah>

2. Encyklopedie a atlasy jazyků:

Breton R., *Atlas jazyků světa*. Praha: Albatros, 2007

Genzor J. *Jazyky světa. Historie a současnost*. Brno: Lingea, 2015

Glanville P. a kol. *Encyklopedie jazyků Evropy*. Praha: Volvox Globator, 2002

Mojdl L., *Encyklopedie písem světa. 1. Písma Evropy, Kavkazu a helenské oblasti*. Praha: Libri, 2005

3. Podívejte se na:

Nový encyklopedický slovník češtiny. Brno: Masarykova univerzita, 2012-2018
<https://www.czechency.org>

Encyklopedie lingvistiky. (Portál Encyklopedie lingvistiky). Olomouc: UP, 2014-
<http://oltk.upol.cz/encyklopedie/index.php5/Obsah>

Ethnologue. (Stránky, kde najdete názvy a komplexní genealogickou klasifikaci všech jazyků světa) na <http://www.ethnologue.com>

An endangered languages documentation program.

<http://www.sorosoro.org/en/the-sorosoro-programme/the-digital-encyclopedia-of-languages/>

Glossary of linguistics terms. (Slovník lingvistických termínů SIL)

<http://www.sil.org/linguistics/GlossaryOfLinguisticterms/index.htm>

Lexicon of linguistics. (Slovník lingvistických termínů Utrechtské univerzity)

<http://www2.let.uu.nl/Uil-OTS/Lexicon/>

Linguistica online journal. (On-line časopis, vydávaný katedrou obecné lingvistiky a baltistiky FF Masarykové univerzity v Brně)

<http://www.phil.muni.cz/linguistica/>

Proto Indo-European Language. Demonstration & exploration website. (Stránka o praindoevropštině) na <http://colfa.utsa.edu/drinka/pie/default.htm>

Titus. (Tezaurus indoevropských textů a jazykových materiálů)
na <http://titus.uni-frankfurt.de/index.htm#Etablelle>

* * *

Seznám pramenné literatury k přípravě na seminářích:

Černý, Jiří. *Dějiny lingvistiky*. Olomouc: Votobia, 1996

Erchart, Adolf. *Indoevropské jazyky*. Praha: Academia, 1982

Hagège, Claude. *Člověk a řeč*. Praha: Karolinum, 1998

Hjelmslev, Louis. *Jazyk*. Praha: Academia, 1971

Hjelmslev, Louis. *Prolegomena do teorie jazyka*. Praha: Academia, 2016

Horálek, Karel. *Filosofie jazyka*. Praha: Acta Universitatis carolinae, Philologica, Monogr. 15, 1967

Chomsky, Noam. *Syntaktické struktury*. Praha: Academia, 1966

Dvanáct esejů o jazyce. [Émile Benveniste, Noam Chomsky aj.] Praha: Mladá fronta, 1970

Mathesius, Vilém. *Jazyk, kultura a slovesnost*. Praha: Odeon, 1982

Mathesius, Vilém. *Čeština a obecný jazykozpyt*. Praha: Melantrich, 1947.

Ostler, Nicholas. *Říše slova. Jazykové dějiny světa*. Praha: BB/art, 2007.

Peregrin, Jaroslav. *Filosofie a jazyk. (eseje a úvahy)*. Praha: Triton, 2003

de Saussure, Ferdinand. *Kurs obecné lingvistiky*. Praha: Odeon, 1989¹; Praha: Academia, 1996²

Skalička, Vladimír. Typ češtiny. – In: Skališka, V. Souborné dílo. Díl 2, Praha: Karolinum, 2004

Štěpan, Jan. *Jazyk – Logika – Filozofie*. Univerzita Palackého: Olomouc, 2002

Vachek, Josef. *Lingvistický slovník Pražské školy*. Praha: Karolinum, 2005